

УСТАВ
на „СЪЮЗ НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ“
(изм. и доп. от XXIV ОС на САБ 27 април 2013 г.;
изм. и доп. от XXXVI ОС на САБ 21 и 22 март 2025 г.)

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1.(1) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Съюзът на архитектите в България - сдружение с нестопанска цел за осъществяване на дейност в частна полза, наричано по-долу за краткост "САБ", е юридическо лице съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ). САБ е доброволна творческо-професионална организация на архитекти, която се устройва и действа в съответствие със законите на Република България и настоящия Устав.

(2) САБ е продължител на творческите традиции и приемник на Българското техническо дружество (основано през 1885 г.) и правопреемник на Българското инженерно-архитектно дружество (основано 1893 г.), на Дружеството на българските архитекти (основано 1926 г.), на Съюза на българските инженери и архитекти (основан 1937г.) и на Научно-техническия съюз (за периода от основаването му 1949 до 1965г.) - по отношение дейността на Дружество "Архитектура".

(3) САБ е юридическо лице, което е отделно от членовете си и отговаря за задълженията си със своето имущество. Членовете на САБ отговарят за неговите задължения до размера на предвидените в този Устав имуществени вноски.

(4)(нова 2025) САБ е изграден на основата на равнопоставеност и равноправие на своите членове по отношение на Устава на САБ, независимо от тяхната изборна или административна длъжност.

Чл.2. ((изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)) САБ представлява своите членове и защитава техните творческо-професионални интереси и авторски права пред държавни, общински и международни институции, юридически и физически лица.

Чл.3. САБ не може да формулира цели и да използва средства, които могат да се определят като или да го ангажират с етническа, политическа, синдикална или религиозна дейност.

Чл.4. САБ извършва със собствено имущество, сили и средства допълнително стопанска дейност, която осигурява постигането на поставените в този Устав цели.

Чл.5. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) **(1)** САБ е член на Международния съюз на архитектите и на Архитектурния съвет на Европа.

(2) По решение на Общото събрание САБ може да членува в други български, чуждестранни и международни организации с нестопанска цел, извършващи сродна творческо-професионална дейност.

(3) По решение на Управителния съвет САБ, без да членува, може да участва чрез свои членове – представители в работата на български, чуждестранни и международни организации с нестопанска цел, извършващи сродна творческо-професионална дейност.

II. НАИМЕНОВАНИЕ

Чл.6.(1) Наименованието е:
"СЪЮЗ НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ"

(2) Наименованието задължително се изписва на български език и може да бъде допълнително изписано на чужд език.

III. СЕДАЛИЩЕ И АДРЕС НА УПРАВЛЕНИЕ

Чл.7. Седалището на САБ е в град София.

Чл.8. Адресът на управление е: град София, район "Средец", ул. "Кракра" № 11.

Чл.9. Наименованието, седалището, адресът на управление, данните по съдебната регистрация и номерът по БУЛСТАТ се посочват във всички документи и издания на САБ.

IV. ЕМБЛЕМА И ПЕЧАТ

Чл.10. Емблемата на САБ е: абривиатурата "САБ", увенчана със стилизиран йонийски капител.

Чл.11. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Печатът на САБ е кръгъл, по периферията му е изписано пълното наименование на сдружението, а в центъра е изобразена емблемата му.

V. СРОК

Чл.12. Юридическото лице "Съюз на архитектите в България" не се ограничава със срок.

VI. ЦЕЛИ И СРЕДСТВА ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ.

Чл.13. В своята дейност САБ се ръководи от следните цели:

1. Да отстоява авторитета на архитекта, архитектурната професия и архитектурата в обществото.
2. Да разработва, защитава и утвърждава в практиката съвременните архитектурни идеи и ценности.
3. Да съдейства за устойчивото развитие на архитектурната среда, селищата и териториите.
4. Да съдейства за съхраняване и развитие на българската архитектурна идентичност и архитектурното ни наследство.
5. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Да участва в разработването на националната нормативна уредба, свързана с архитектурата, устройственото планиране, инвестиционното проектиране, архитектурното образование и недвижимото културно наследство
6. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Да защитава и подпомага творчески, професионално и социално своите членове; включително да подкрепя финансово затруднени членове на САБ при здравословни проблеми, да развива и подпомага техните контакти помежду им и с архитектите от други страни.
7. Да развива архитектурната култура в обществото и да формира активна обществена нагласа към архитектурата.

Чл.14. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) За постигане на своите цели, САБ използва следните средства:

1. изгражда своя единна, демократична организационна структура, позволяваща и стимулираща участието на всички свои членове в осъществяване на поставените цели
2. осъществява своята дейност в сътрудничество и взаимодействие с КАБ; изгражда система от взаимовръзки с български, чуждестранни и международни организации, чиято дейност е свързана с осъществяване на поставените цели.
3. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) изгражда система от контакти и осъществява взаимодействие със законодателната власт на Република България и с органите на управление на държавата и общините.
4. организира издаването на собствени печатни издания; организира публикации в средствата за масова информация; поддържа собствен сайт в интернет.
5. стимулира създаването на конкурентна среда в архитектурното проектиране, участва в организирането и организира архитектурни конкурси.
6. стимулира, участва в организирането и осъществява експертна дейност при изработването и оценката на архитектурните решения.
7. съдейства за развитието на архитектурното образование, разработва и осъществява програми за квалификация и преквалификация на своите членове.
8. (нова 2025) осъществява колективно управление на авторски права на своите членове, когато такива права са му предоставени за колективно управление по реда на Дял втори „а“. Колективно управление на авторски или сродни права (нов – ДБ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) на Закона за авторското право и сродните му права.
9. подготвя и осъществява публични дискусии по актуални обществено значими архитектурни проблеми.

10. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) поддържа собствена библиотека и архив; поддържа и съдейства за развитието на **Национален музей на българската архитектура**.
11. стопанисва собствена материална база: клубове, творчески и производствени бази.
12. осъществява дейността си въз основа на финансовата си самостоятелност, собствени приходи и бюджет, изграждани в съответствие с настоящия Устав.
13. програмира, планира и осъществява своята дейност въз основа на дългосрочни мандатни и годишни програми.
14. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) организира **клубове** на млади архитекти, чиито състав се набира от млади архитекти и студенти по архитектура

Чл.15. Предметът на дейност на САБ е :

1. подпомагане създаването, разпространението и опазването на културни ценности в областта на архитектурата;
2. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) организиране на прояви и информиране на обществото за творческите постижения в областта на **архитектурата - национална, европейска и световна**.
3. хармонизиране на архитектурната дейност в съответствие със световните стандарти за практикуване на професията;
4. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) организиране на **конференции** и публични дискусии по важни за обществото и членовете на САБ проблеми.
5. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) **иницииране и експертна помощ** в организиране и провеждане на конкурси в областта на архитектурата и **градоустройството**.
6. квалификация и преквалификация на своите членове в областта на архитектурата;
7. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) съдействие за **подобряване** на образованието по архитектура, **урбанизъм, ландшафтна архитектура и дизайн; учредяване и предоставяне на стипендии, поощрения и награди за студенти, специализанти, учени, творци и други, свързани с архитектурата**.
8. консултация и защита на авторските права на своите членове, когато такива са предоставени за колективно управление от САБ;
9. консултиране, изработване и изразяване експертни становища в областта на архитектурата;
10. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) съдействие за документирането и опазването на **националното културно наследство**.
11. (нова 2025) **участие със свои представители в експертните съвети в областта на архитектурата и градоустройството в държавните ведомства и общините.**

VII.ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗВЪРШВАНАТА ДЕЙНОСТ

Чл.16. САБ осъществява дейност в полза на членовете си.

VIII.ЧЛЕНСТВО

Чл.17. Членуването в САБ е доброволно.

Чл.18. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Член на САБ може да бъде всяко дееспособно физическо лице, което е български гражданин, има диплома за висше образование с магистърска степен и **професионална квалификация „архитект“** и приема този устав.

Чл.19. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) За членове на САБ, по тяхно желание и след решение на **Управителния съвет**, могат да бъдат приемани дееспособни физически лица, които не са български граждани и отговарят на образователните изисквания по чл. 18 и **професионалната им квалификация „архитект“ е призната по реда на Закона за признаване на професионални квалификации**.

Чл. 20. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) САБ приема за почетни членове дееспособни физически лица, които имат съществени заслуги за развитието на българската и световната архитектура, по решение на Управителния съвет като **нематериална награда, която е знак за признание и уважение**.

Чл.21. (1). (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Редовното членство в САБ се придобива при писмено декларирано желание на физическо лице, отговарящо на условията на чл. 18 и чл. 19 от Устава, и при решение на съответното дружество. Копие от протокола с решението на дружеството се изпраща на Управителния съвет.

(2) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) В заявлението си за членство кандидатът декларира, че е запознат и приема разпоредбите на настоящия Устав и посочва дружеството, в което желае да членува. Към заявлението се прилагат и документи, удостоверяващи, че кандидатът отговаря на условията, **съгласно чл.18 и чл. 19 от Устава**, за членство.

Чл.22. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Членуването в САБ се установява с регистър на членовете на САБ, който се поддържа от **Управителния съвет** и с членска карта.

Чл.23. Всеки член на САБ има право:

1. Да участва в управлението на САБ.
2. Да избира и да бъде избран в състава на органите на САБ с изключение на членовете на САБ по чл 19 и 20.
3. Да получава пълна, точна и навременна информация за дейността на САБ и на дружеството, в което участва.
4. Да прави предложения пред Съвета на дружеството, Управителния съвет, Контролния съвет и Общото събрание на САБ и да ги сезира за пропуски и нарушения в дейността им или на отделни негови членове.
5. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** Да ползва всички придобивки и възможности, които САБ осигурява на своите членове, и резултатите от дейността му, **по ред, установен от Управителния съвет на САБ с правилник.**
6. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** Да ползва имуществото на САБ, когато това е свързано с упражняване на дейности, **отговарящи на целите, функциите и задачите на САБ.**

Чл.24.(1) Членовете на САБ са длъжни:

1. да работят за осъществяване на целите и задачите на САБ;
2. да спазват Устава;
3. да изпълняват решенията на Общото събрание, Управителния съвет и Контролния съвет, Общото събрание на дружеството и Съвета на дружеството;
4. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** да пазят доброто име на САБ и на професията и спазват Европейския деонтологичен кодекс **за доставчици на архитектурни услуги на Архитектурния съвет на Европа.**
5. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** да плащат годишния си членски внос, **в срок до 30 април на текущата година.**

(2) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) За задълженията на САБ членът отговаря до размера на членския си внос. Членът на САБ не отговаря лично за имуществените задължения на САБ.

Чл.25.(1) Членските права и задължения, с изключение на имуществените, са непрехвърлими и не преминават върху други лица при смърт, съответно при прекратяване.

(2) Изпълнението на неимуществените членски задължения и упражняването на неимуществените членски права не може да се предоставят другиму.

Чл.26. Членството в САБ се прекратява:

1. с едностранно писмено волеизявление до Съвета на дружеството;
2. при смърт или поставяне под запрещение на члена на САБ;
3. при изключване от САБ;
4. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** при невнасяне на членски внос в продължение на дванадесет месеца последователно.

Чл.27. За неспазване на Устава, според тежестта на нарушението виновните членове се наказват със следните наказания:

1. оповестяване на нарушението в печатните издания на САБ или средствата за масова информация;
2. предупреждение за изключване;

3. изключване.

Чл.28. Член на САБ може да бъде изключен, ако:

1. не внася установения членски внос в продължение на дванадесет месеца последователно;
2. системно не изпълнява решенията на Общото събрание, Управителния съвет, Контролния съвет, Общото събрание на дружеството или Съвета на дружеството;
3. е нарушил авторските права на друг архитект съгласно ЗАПСП.
4. системно нарушава други разпоредби на този Устав;
5. системно нарушава принципите на Европейския деонтологичен кодекс.

Чл. 29. Извършването на нарушението по чл. 28, т.3, се установява с влязъл в сила съдебен акт.

Чл.30. Писмено мотивирано предложение за изключване на друг член на САБ може да направи всеки член. Предложенията се отправят до Общото събрание на дружеството, в което членува лицето, чието изключване се иска.

Чл.31. Предложението за изключване трябва да бъде разгледано на първото събрание след постъпването му в Общото събрание на дружеството. Общото събрание се произнася по предложението за изключване с решение, като протоколът се изпраща на Управителния съвет не по-късно от седем дни след приемане на решението.

Чл.32. При всички случаи преди да се произнесе Общото събрание на дружеството е длъжно да се запознае с обясненията на члена на САБ, чието изключване се иска, изложени пред нарочна комисия, определена с решение на Управителния съвет. Обясненията се представят предварително в писмен вид на дружеството, на което се обсъжда въпросът за изключването, заедно с мнението на нарочната комисия.

Чл.33.(1) Решението на общото събрание на дружеството за изключване на негов член може да бъде обжалвано пред УС.

(2) УС може да върне за преразглеждане в дружеството решението за изключване, на първото си заседание след получаване на жалбата. В този случай ОС на дружеството е длъжно да се произнесе в едномесечен срок от датата на получаване решението на УС, което е окончателно.

(3) До влизане в сила на решението за изключването не се привежда в действие.

(4) Органите разглеждащи въпросите за изключване на членове на САБ не могат да отказват на предложения за изключване и предложилия го за изключване да присъстват на заседанията им.

Чл.34.(1) Отпадането от САБ се констатира, когато член на САБ:

1. Не е внесъл в срок допълнителни имуществени вноски, когато Общото събрание на САБ е приело решение за внасяне на такива.
2. Не е внасял членски внос за срок по-голям от една календарна година и трайно не участва в работата на САБ.

(2) Посочените в предходната алинея обстоятелства се констатира от Общото събрание на дружеството, в което е членувал отпадналият.

Чл.35.(1) Лице, което е било изключено или му е отказано членство, или е отпаднало, може да кандидатства отново за членство най-малко 2 (две) години след влизане в сила на решението.

(2) С влизане в сила на решението за изключване или констатиране на отпадането лицето се заличава от регистъра на членовете на САБ и членската му карта се обявява за невалидна в печатните издания на САБ и средствата за масова информация.

Чл.36. При прекратяване на членството, САБ не дължи връщане на направените имуществени вноски, включително членски внос. Прекратилият членството си член на САБ е длъжен да направи просрочените имуществени вноски, включително членски внос, за периода на членството му.

IX. ОРГАНИЗАЦИОНЕН СТРОЕЖ

Чл.37.(1) (нова 2025) Членовете на САБ се организират в дружества, които се формират на териториален или ясно формулиран професионален принцип.

(2) (нова 2025) Всеки член на САБ може да участва само в едно дружество, независимо на какъв принцип е формирано.

Чл. 38. (1) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Дружеството е основна организационна единица на САБ, в която неговите членове се отчитат и участват в дейността му.

(2) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Дружествата могат да се обединяват (сдружават) в териториални обединения.

Чл.39.(1) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Всяко новосформирано дружество трябва да има най-малко 20 (двадесет) членове и наименование, включващо името на населеното място, в което се намира управлението му.

(2) (нова 2025) Дружеството (обединението) има кръгъл печат, по периферията му е изписана абревиатурата "САБ", към която с тире се добавя пълното наименование на дружеството (обединението), а в центъра е изобразена емблемата на САБ. Печатът се съхранява от председателя на съвета на дружеството (обединението).

(3) Заварените към приемането на този Устав дружества с по-малък брой членове, създадени на териториален принцип, се запазват.

(4) По изключение и с решение на Управителния съвет на САБ, но само на териториален принцип може да се сформират дружества с по-малък брой членове **от посочените в алинея 1.**

Чл.40. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Дружествата на САБ, както и регионалните обединения, не са самостоятелни юридически лица.

Чл.41.(1) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Управителният съвет води регистър на дружествата и на членовете на САБ.

(2) Новосформираните дружества се регистрират пред Управителния съвет с учредителен протокол, подписан от всички учредители.

(3) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Ако численият състав на **регистрирано вече дружество** спадне под установения минимален брой съгласно чл. 39, ал.1, за повече от 6 (шест) месеца, то **трябва** да вземе решение:

- 1. (нова 2025)** да декларира пред Управителния съвет на САБ обстоятелството;
- (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** да се слее или влее в друго дружество. В този случай Управителният съвет извършва промяна в регистъра на дружествата на САБ;
- (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** да преустанови своето съществуване. В този случай членовете му **могат да изберат** друго дружество, в което **да членуват.**

Чл.42.(1) Дружеството осъществява своята дейност на принципите на организационна и финансова самостоятелност съобразно Устава и единния бюджет на САБ.

(2) Дружествата се издържат със средства, набрани от:

- 1. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** членски внос, който изцяло остава в дружествата;
- творческа дейност;
- (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** стопанисване на имущество на САБ, намиращо се на територията на дружеството, като процентът на отчисленията за дружеството се определя от Управителния съвет на САБ;
- отпуснати целево суми от бюджета на САБ;
- дарения на САБ, предназначени за конкретното дружество .
- други средства по решение на Общото събрание или Управителния съвет.
- (нова 2025)** дарения към дружеството от физически или юридически лица.

(3) Дружеството се отчита ежегодно пред Управителния съвет не по-късно от 31 (тридесет и първи) януари. Отчетът съдържа:

1. броят и имената на редовно отчетените членове към 31 (тридесет и първи) декември на отчетната година;
2. отчет за идеалната дейност на дружеството;
3. програма за дейността на дружеството през текущата година;
4. финансов отчет на дружеството;
5. разчет за финансиране на дружествената дейност.

Чл.43. Дружеството се ръководи от Общото събрание на всичките си членове. То се свиква най-малко два пъти годишно.

Чл.44.(1) Общото събрание на дружеството се свиква от Съвета на дружеството.

(2) Общото събрание на дружеството може да се свика извънредно и по мотивирано писмено искане на една трета (1/3) от членовете му или от Председателя на Управителния съвет на САБ, изпратено до Съвета на дружеството. Ако в 7-(седем) дневен срок след депозиране на писменото искане Съветът не стори необходимото за свикване на извънредно Общо събрание на дружеството, то се свиква от Управителния съвет.

Чл.45. Общото събрание на дружеството се счита за редовно и може да заседава и да взема решения, ако присъстват повече от половината от всички редовно отчетени членове.

Чл.46. Редовно поканен е всеки член, получил покана, включваща информация за деня, часа и мястото на провеждането и дневния ред на Общото събрание. Поканата се изпраща най-късно 7 (седем) дни преди датата на провеждане на Общото събрание. Ако в определения ден и час не се съберат нужния брой членове, заседанието се насрочва за след един час на същото място и при същия дневен ред, като присъствалите се считат за уведомени. Така проведеното заседание на Общото събрание и решенията му са законни, независимо от броя на явилите се членове.

Чл.47. Между две заседания на Общото събрание дейността на дружеството се ръководи от Съвет на дружеството, избран от Общото събрание на дружеството.

Чл.48. (1) (нова 2025) Общото събрание на дружеството обсъжда и приема решения по въпроси, предварително включени в надлежно оповестения дневен ред.

(2) (нова 2025) Общото събрание на дружеството може извън надлежно оповестения дневен ред по ал. 1 да обсъжда и приема решения за избиране и/или отстраняване на нови членове на Съвета на дружеството, както и по въпроси, при разглеждането на които присъстват всички членове на Общото събрание и никой не възразява за това.

Чл.49. Работата на Общото събрание на дружеството се ръководи от Председателя на Съвета .

Чл.50. Общото събрание на дружеството:

1. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Приема годишната програма за работата на дружеството и предложение за съдържанието ѝ.
2. Изготвя годишен разчет за финансиране на дружествената дейност.
3. Определя броя, избира и освобождава членовете на Съвета на дружеството. Избира и освобождава председател на Съвета на дружеството.
4. Одобрява отчета на Съвета на дружеството и взема решение за освобождаване на членовете му от отговорност.
5. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Взема решение за прекратяване дейността, за вливане или за сливане с друго дружество, за наименованието на дружеството, както и за членуване в регионално обединение.
6. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Взема решение за приемане или предложение за изключване на членове на САБ.
7. Предлага кандидати за членове на Управителния съвет, Контролния съвет на членове на помощните структури на Управителния съвет на САБ.
8. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Избира делегати за всяко Общо събрание на САБ.

9. Предлага измежду своите членове кандидати за представители на САБ в международни работни програми или предвидените с нормативен акт специализирани държавни и общински органи .
10. Прави предложение пред Управителния съвет за броя, разписанието на длъжностите и възнагражденията на служителите в дружеството.
11. Съдейства за управление на имущество на САБ, намиращо се на територията на съответното населено място или регион.
12. Взема решения и дава становища по въпроси, свързани с целите на САБ относно решаването на местни и регионални проблеми на архитектурата.
13. Приема решения по други въпроси от негова компетентност.

Чл.51.(1) Решенията на Общото събрание на дружеството се вземат с обикновено мнозинство при спазване на следните изисквания:

1. Всички решения на ОС, с изключение на тези по чл. 52, (ал.5) , се приемат с явно гласуване.
2. Решенията за обединяване или прекратяване на дейността на дружеството, сливане, вливане или членуване в регионално обединение на дружества се вземат от Общото събрание с гласовете на 2/3 (две трети) от членовете на Общото събрание на дружеството. В този случай протоколът за това решение се изпраща в 14 (четиринайсет) дневен срок в Управителния съвет за промени в регистъра на дружествата.
3. Решенията на Общото събрание на дружеството влизат в сила веднага след приемането им, освен ако в самите тях е посочено друго или ако съгласно този Устав не подлежат на обжалване пред друг орган на САБ преди да влязат сила.
4. За всяко заседание на Общото събрание на дружеството се води подробен протокол, чието съдържание се удостоверява с подписа на протоколчика и на Председателя на Съвета.
5. Оригиналните протоколи се подвързват в нарочна книга и се съхраняват в архива на дружеството.
6. В случай на прекратяване на дружеството всички негови документи се предават за съхранение в архива на САБ.

Чл.52.(1) Съветът на дружеството е в състав най-малко от 3 (трима) души.

(2) Членовете на Съвета се избират за срок от 4 години.

(3) За членове на съвета могат да бъдат избирани само членове на съответното дружество.

(4) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Не може да бъде член на Съвета на дружеството лице, спрямо което са налице ограниченията за лицата, които не могат да бъдат избирани в Управителния съвет по **чл. 64, ал. 2, т. 1 и 2.**, както и лице, което е съпруг, роднина по права линия без ограничения и по сребрена линия или по сватовство до четвърта степен включително на друг член на Съвета на дружеството.

(5) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Председателят на Съвета на дружеството се избира от Общото събрание на дружеството с тайно гласуване измежду членовете на съвета на дружеството. За избран се счита кандидатът, получил най- много гласове. При получаване на равен брой гласове между кандидатите се провежда повторен избор **до излъчване на кандидат с най-много гласове.**

Чл.53. Общото събрание на дружеството може да прекрати предсрочно мандата на Съвета или на отделни негови членове, ако констатира, че е действал в нарушение на нормативните актове в страната, на Устава или ръководи неефективно дейността му.

Чл.54.(1) Мандатът на член на Съвета се прекратява предсрочно и в следните случаи:

1. при смърт или прекратяване на членството му в дружеството или в САБ.
2. по негова изрична писмена молба.

(2) Молбата по т.2 на предходната алинея трябва да бъде отправена до Общото събрание на дружеството, което е длъжно да я разгледа и да се произнесе по нея на първото следващо свое заседание.

Чл.55.(1) Съветът на дружеството трябва да се събира на редовно заседание най-малко 1 (един) път на 2 (два) месеца.

(2) Извънредно заседание може да бъде свикано по решение на Председателя, по мотивирано писмено искане на някой от членовете на Съвета или член на дружеството.

(3) Съветът се свиква на заседание от своя Председател.

Чл.56.(1) Дружеството се представлява пред останалите органи на САБ от Председателя на Съвета.

(2) Общото събрание на дружеството може да избира свои членове за член на Съвета на дружеството и за повече от два последователни мандата.

Чл.57. При явно гласуване, никой член на дружество няма право да гласува при решаване на въпрос, който се отнася до него, неговия съпруг (съпруга), роднини по права линия без ограничения и по съребрена линия и сватовство до втора степен включително.

Чл.58. (1) Обединенията на дружествата се управляват от съвети.

(2) В съвети на обединенията по право участват председателите на съветите на дружествата, включени в обединението.

(3) Обединенията на дружествата се представляват от председател, избран от председателите на съветите на дружествата, които участват в обединението.

(4) Председатели на обединенията се избират с тайно гласуване измежду всички председатели на дружества в обединението за срок от 4 (четири) години.

Чл.59. Председателите на съветите на дружествата, които участват в съвета на обединението, могат да гласуват и изразяват становища пред съвета на обединенията само в границите на делегираните им правомощия от Общото събрание на съответното дружество. Председателите на съветите са длъжни да информират членовете на дружеството си за взетите решения в 14 (четирнадесет) дневен срок от приемането им.

Х. РЪКОВОДНИ ОРГАНИ

Общо събрание

Чл.60.(1) Върховен орган на САБ е Общото събрание. Общото събрание на САБ се състои от всички делегати на дружествата на САБ.

(2) Общите събрания са ежегодни (редовни), изборни (на 4 години) и извънредни.

(3) (нова 2025) Датата на провеждане на Общо събрание се обявява на дружествата най-малко три месеца предварително.

(4) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Делегатите за **всяко Общо** събрание на САБ се избират от Общите събрания на всички регистрирани дружества на САБ. Общото събрание на дружеството за избор на делегати в Общото събрание на САБ се провежда не по-късно от два месеца преди датата на свикване **провеждане** на Общото събрание на САБ.

(5) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Протоколите за избор на делегатите от дружествата се представят на Управителния съвет не по-късно от един месец преди датата на Общото събрание.

(6) Броят на делегатите на Общото събрание на дружеството за Общото събрание на САБ се определя, като общият брой на членовете на дружеството се раздели на десет. В случай, че остатъкът при деленето е повече от пет, броят на делегатите на дружеството се закръглява към по-голямото число. В случай, че остатъкът е по-малък или равен на пет, броят на делегатите на дружеството се закръглява към по-малкото число. Регистрираните дружества, чийто брой на членовете е по-малък от десет, имат право да изберат само един делегат.

(7)(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Членовете на Управителния и на Контролния съвет на САБ са по право делегати за мандата, **извън определения брой по ал. 6 делегати.**

(8) На Общото събрание могат да присъстват и членове на САБ, които не са делегати.

(9) На Общото събрание могат да присъстват и гости, които не са членове на САБ, по изрично решение на Общото събрание.

Чл.61.(1) Общото събрание на САБ задължително се свиква от Управителния съвет веднъж годишно.

(2) Извънредно Общо събрание на САБ може да се свиква от Управителния съвет по негова инициатива или по искане на една трета от членовете на САБ. Ако в последния случай Управителният съвет в месечен срок не отправи писмена покана за свикване на Общото събрание, то се свиква от съда по седалището на САБ по писмено искане на заинтересуваните членове или натоварено от тях лице.

(3) Поканата трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото за провеждането на общото събрание и по чия инициатива то се свиква.

(4) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Поканата се публикува в **официалния сайт на САБ**, обнародва се в "Държавен вестник" и се поставя на мястото за обявления в сградата, в която се намира управлението на САБ, най-малко един месец преди насрочения ден.

(5) Общото събрание на САБ се свиква в населеното място където е седалището на САБ или в друго населено място по решение на Управителния съвет.

(6) (нова 2025) Материалите по всички точки на дневния ред на Общото събрание се публикуват в **официалния сайт на САБ** не по-късно от 10 (десет) дни преди датата на провеждането му.

Чл.62.(1) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Общото събрание на САБ се открива от **Председателя на УС на САБ**.

(2) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Предложенията за председателстващи и секретари на заседанията на Общото събрание и членове на комисиите към Общото събрание се правят от Управителния съвет. Председатели на комисиите се избират от избраните от Общото събрание членове на комисиите.

(3) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Делегатите на Общото събрание могат да предлагат допълнителни имена.

(4) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Комисиите към Общото събрание са:

1. Мандатна комисия

2. Комисия по избора

3. Комисия по предложенията за решения

(5) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Комисиите по ал.4 са в състав от по 7 (седем) делегата.

Чл.63. Общото събрание на САБ:

1. Приема Устава на САБ и неговите изменения и допълнения.

2. Приема други вътрешни актове, по въпросите от неговата компетентност.

3. Определя основни насоки за дейността на САБ.

4. Приема и изменя организационния строеж на САБ.

5. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Избира чрез тайно гласуване членовете на Управителния съвет и на Контролния съвет, както и техните председатели. **Кандидатите за членове на УС и КС, както и техните председатели задължително трябва да присъстват лично на същото място, където се провежда избора.**

6. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Приема отчета на Управителния съвет за предходния период и освобождава от отговорност членовете му **с отделно гласуване**.

7. Приема отчета на Контролния съвет за предходния период.

8. Ежегодно приема бюджета на САБ по предложение на Управителния съвет.

9. Взема решения относно дължимостта и размера на членския внос или на допълнителните имуществените вноски.

10. Отменя решения на другите органи на САБ, които противоречат на закона, устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на САБ;

11. Приема решения за членуване на САБ в други юридически лица, включително в сдружения с нестопанска цел.

12. Приема решения за преобразуване на САБ.

13. Приема решения за прекратяване на САБ.

14. Приема решения за образуване на търговски дружества с капитал - собственост на САБ, гласува уставите им и избира техни органи.

15. Взема и други решения, предвидени в устава.

Чл.64.(1) Общото събрание се счита за законно, ако присъстват най-малко 1/2 (половината) от всичките му делегати, избрани по реда на чл. 60. Ако не се явят нужния брой делегати, събранието се отлага с 1

(един) час при същия дневен ред и на същото място на провеждане, след което е законно, независимо колко делегати са се явили.

(2) В Общото събрание всеки делегат има право на един глас. Не се допуска гласуване с пълномощия. Делегат на Общото събрание при явно гласуване няма право на глас при решаването на въпроси, отнасящи се до:

1. него, неговия съпруг(а) или роднини по права линия - без ограничения, по съребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до втора степен включително;
2. юридически лица, в които той е управител или може да наложи или възпрепятства вземането на решения.

(3) Решенията на Общото събрание се вземат с обикновено мнозинство на гласовете, .

(4) За изменение на Устава, за преобразуване или прекратяване на САБ е необходимо мнозинство от 2/3 (две трети) от присъстващите делегати на Общото събрание.

(5) въпроси, които не са били предварително вписани в дневния ред и надлежно оповестени, не могат да се вземат решения.

(6) Решенията на Общото събрание са задължителни за всички членове и други органи на САБ.

Управителен съвет и Контролен съвет

Чл.65. В периода между заседанията на Общото събрание САБ се ръководи от Управителен съвет.

Чл.66.(1) Управителният съвет на САБ е в състав от 15 (петнадесет) души, включително Председателят.

(2) Членовете на Управителния съвет се избират за срок от 4 (четири) години.

(3) В Управителния съвет могат да бъдат избирани само членове на САБ, с изключение на тези по чл. 19 и 20.

Чл.67. Не може да бъде член на Управителния съвет лице, което е:

1. Съпруг, роднина по права линия без ограничения и по съребрена линия или по сватовство до четвърта степен включително на друг член на Управителния съвет или на Контролния съвет.
2. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Лице, което участва в ръководството на национално ниво на организация, създадена на политическа, етническа, **синдикална** или религиозна основа.
3. Лице, което има трайни договорни отношения със САБ или е съпруг, роднина по права линия без ограничение, по съребрена линия или сватовство до четвърта степен, включително на физическо лице, участващо пряко или непряко в управлението, контрола или в капитала на юридическо лице, намиращо се в такива отношения със САБ.
4. Лице, което към момента на избирането му за член на Управителния съвет, е и служител на САБ, с изключение на изборните длъжности, е длъжно да прекрати трудовото си правоотношение или да си направи отвод при избора.

Чл.68. (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Управителният съвет се формира на базата на регионални изборни листи, в които се включват кандидати от следните региони:

ЮГОЗАПАДЕН РАЙОН – дружествата в области Благоевград, Кюстендил, Перник и Софийска област;

ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН – дружествата в области Кърджали, Пловдив, Пазарджик, Смолян и **Хасково**;

ЮГОИЗТОЧЕН РАЙОН – дружествата в области Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол;

СЕВЕРОИЗТОЧЕН РАЙОН – дружествата в области Варна, Добрич, Търговище и Шумен;

СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН – дружествата в области Велико Търново, Габрово, Русе, Разград, **Силистра**;

СЕВЕРОЗАПАДЕН РАЙОН – дружествата в области Видин, Враца, Ловеч, Монтана и Плевен;

СОФИЯ ОБЛАСТ – дружествата в София-град.

Чл.69.

(1) Листите по чл. 68 се оформят на базата на направените предложения:-

1. от Общите събрания на дружествата на техните отчетно-изборни събрания, проведени преди Общото събрание на САБ;

(2) За всяко избираемо място предложенията за членове на Управителния съвет не могат да бъдат по-малко от две. Максималният брой на предложенията е неограничен.

(3) Всеки кандидат за член на Управителния съвет може да бъде вписан само в една листа по чл.68.

Чл.70.(1) От всяка листа по чл.68 за член на Управителния съвет се избира по един представител, а от листата на град София – 8 (осем).

(2) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) За редовно избран в Управителния съвет се счита кандидатът от всяка листа по чл.68, получил по-голям брой гласове, до запълване на броя на избираемите места от съответната листа. В случай на равен брой гласове между кандидатите от една листа **за всяко място в класирането се провежда нов избор до определяне на реда им по вишегласие.**

Чл.71.(1) Председателят на Управителния съвет се избира от Общото събрание на САБ при най-малко 2 (две) кандидатури. Кандидатите могат да представят програма за управление, обявена не по-късно от 1 (един) месец преди Общото събрание. Мандатът на Председателя на Управителния съвет е 4 (четири) години, но не повече от 2 (два) мандата.

(2) Кандидатурите за председател на УС на САБ се представят отделно, извън регионалните листи. Избраният за председател допълва броя на членовете на УС до 15 (петнадесет) души, като изборът се извършва преди избора на УС, така че избраният Председател да може да направи предложение за членове на УС.

(3) За редовно избран за председател на Управителния съвет се счита кандидатът получил 50% плюс 1 (един) от гласовете на присъстващите делегати. При равен брой гласове за кандидатите, получили най-много гласове, между тях се провежда нов избор.

Чл.72. Управителният съвет на САБ:

1. Представява САБ и определя правомощията и представителната власт на отделни негови членове.
2. Определя реда и организира извършването на дейността на САБ.
3. Избира от своя състав с тайно гласуване заместник-председатели на Управителния съвет по предложение на Председателя на Управителния съвет.
4. При предсрочно прекратяване на правомощията на Председателя на управителния съвет определя заместник-председател на Управителния съвет, който да изпълнява длъжността му до провеждане на избор от Общото събрание.
5. Организира, контролира, изпълнява и отговаря за изпълнението на решенията на Общото събрание.
6. Изготвя проект за годишен бюджет на САБ и го внася за утвърждаване от Общото събрание на САБ.
7. Приема годишния счетоводен отчет на САБ.
8. Приема и утвърждава единното щатно разписание на служителите в САБ.
9. Приема вътрешни правилници по въпроси от негова компетентност и правила за организация на своята работа.
10. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** За подпомагане на работата си Управителният съвет **може да определи** броя и вида на постоянни **или** временни структури по различните видове дейности, свързани с целите на САБ, **като** избира техния състав и председателите им.
11. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** Взява решение за разпореждане **без имотите, необходими за функционирането на Съюза, съгласно задължително приета от Общото събрание стратегия за недвижимата собственост** на САБ, съгласно действащото законодателство
12. .Води Регистър на членовете на САБ, Регистър на дружествата и дружествените обединения.
13. Действа като орган на търговските дружества на САБ съгласно решенията на Общото събрание на САБ за учредяването им.
14. В случай, че Общото събрание на САБ приеме решение за прекратяване, Управителният съвет действа в качеството на ликвидатор.
15. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** Избира с конкурс представители на САБ в международни организации измежду представени от дружествата кандидатури
16. Може да приеме решение за промяна на адреса на управление на САБ.
17. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** Членовете на Управителния съвет се задължават **да действат по съвест и в полза на интересите на САБ.**

Чл.73.(1) Заседанията на Управителния съвет се свикват и ръководят от неговия Председател.

- (2) Управителният съвет се свиква на редовни заседания най-малко веднъж на 3 (три) месеца.
- (3) Управителният съвет може да бъде свикан и на извънредни заседания по писмено искане на повече от 1/3 (една трета) от членовете му или от Председателя на Управителния съвет.
- (4) За свикване на заседание на Управителния съвет Председателят на Управителния съвет изпраща писмена покана до всичките му членове. В поканата задължително се вписват: дневният ред, датата, часът и мястото на провеждане на заседанието и по чия инициатива то се свиква.
- (5) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Поканата за заседанието се изпраща на всички членове на Управителния съвет не по-късно от 10 (десет) дни преди датата на провеждането му. **В мотивирани случаи на спешност, допълнителни материали могат да се разглеждат на заседанието на Управителния съвет след приемане с гласуване на допълнение към дневния ред на самото заседание.**
- (6) В случаите на ал.3, Председателят на Управителния съвет е длъжен да свика заседанието не по-късно от тридесет дни от получаване на искането. Ако Председателят на Управителния съвет не стори това, извънредното заседание на Управителния съвет може да бъде свикано от всеки един от заинтересуваните членове на Управителния съвет при спазване на условията на ал.5.
- (7) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Заседанието на Управителния съвет се счита за законно, ако на него присъстват две трети (2/3) от членовете му, а в случаите на чл. 72, т. 3 и 4, кворумът е три четвърти (3/4) от членовете му. Ако на указаният ден, час и място за провеждане на заседанието на Управителния съвет не се явят необходимия брой членове, заседанието се отлага с един час по-късно и се провежда независимо от броя на присъстващите членове.
- (8) (изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ) Всеки член на Управителния съвет има право на един глас. Гласуването се извършва поименно и явно, освен ако в настоящия Устав е предвидено друго. **Гласуването при приемане на решенията на Управителния съвет се отразява в протоколите от заседанията за всяко отделно решение с поименно обозначаване на всички гласове на членовете.**
- (9) Решенията на Управителния съвет се приемат с обикновено мнозинство от присъстващите, освен решенията по чл. 72, т. 3 и 4, за които се изисква мнозинството на две трети (2/3) от всичките му членове. Приемането на решения по чл. 72, т. 6, 7 и 11, се извършва с мнозинството на всички членове на Управителния съвет.
- (10) ((изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)) Присъстващ член на Управителния съвет е и лицето, с което има двустранна **видео** връзка, гарантираща установяването на самоличността му и позволяваща участието му в обсъждането и вземането на решения. Гласуването на този член на Управителния съвет се удостоверява в протокола от председателстващото заседание. **За такива случаи видеозаписът на заседанието се съхранява заедно със стенограмата на заседанието.**
- (11) По изключение и в неотложни случаи Управителният съвет може да вземе решение и без да бъде провеждано заседание, ако протоколът за взетото решение бъде подписан без забележки и възражения за това от всички членове на Управителния съвет.
- (12) Председателят и заместник-председателите на Управителния съвет ръководят оперативно изпълнението на решенията на Управителния съвет.
- (13) Председателят на Управителния съвет на САБ:
1. Свиква и ръководи заседанията на Управителния съвет.
  2. Представява САБ пред трети лица. Председателят на Управителния съвет може да преупълномощава членове на САБ с отделни свои права, както и лица с юридическо образование - да представляват САБ пред съда.
  3. Назначава и освобождава служителите на САБ според одобреното от Управителния съвет единно щатно разписание.
  4. Председателят предлага на Управителния съвет за утвърждаване или смяна структурата на дейността на Управителния съвет и поименно зам. председателите.
- (14) Заместник-председателите на Управителния съвет изпълняват функциите на Председателя на Управителния съвет в негово отсъствие и други функции възложени им от Управителния съвет или от неговия председател.
- (15) Председателят и заместник-председателите на Управителния съвет представляват САБ пред трети лица заедно или поотделно.

(16) Дневният ред на заседанията на Управителния съвет може да се формира и от предложения на дружествата.

Чл.74.(1) Броят, наименованието, численият състав и начинът на функциониране на постоянните и временните помощни структури се определят в Правилник за работата на Управителния съвет на САБ, приет от Управителния съвет.

Чл.75. При изготвяне на проекта за бюджет и решаване на други важни въпроси Управителният съвет може да свика разширено заседание, на което се поканват да присъстват със съвещателен глас председателите на дружествата и регионалните обединения на САБ.

Чл.76.(1) За всяко заседание на Управителния съвет се води стенографски протокол. Верността на разшифрвания текст на стенограмата за съответното заседание се удостоверява от водилия протокола стенограф и подписа на председателя на Управителния съвет.

(2) Оригиналните разшифровани протоколи се подвързват в нарочни книги и се съхраняват в архива на САБ. С тези протоколи може да се запознае всеки член на САБ.

Чл.77. Всяко решение на Управителния съвет влиза в сила 3 (три) дни след приемането му, освен ако в самото него не е посочено друго.

Чл.78.(1) Контролният съвет се състои от 5 (пет) членове, избрани от Общото събрание на САБ с тайно гласуване измежду членовете на САБ, с изключение на членовете по чл. 20.

(2) За избрани в Контролния съвет се считат кандидатите, получили най-голям брой гласове, до запълване на броя на избираемите места. Когато отделни кандидати получат равен брой гласове, между тях се провежда втори избор, само ако те се конкурират за последното избираемо място .

(3) Председателят на Контролния съвет се избира от Общото събрание на САБ измежду членовете на Контролния съвет. Мандатът на Председателя на Контролния съвет съвпада с мандата на Контролния съвет. Предложение за избор на Председател може да прави всеки член на Общото събрание. Изборът се извършва по реда на чл.71,ал.3.

(4) Контролният съвет се ръководи и представлява пред останалите органи на САБ от своя Председател.

(5) За организацията и реда за извършване на дейността си Контролният съвет приема Правилник.

(6) За своите заседания Контролният съвет води подробни протоколи, които се отбелязват в отделен регистър и се съхраняват в архива на САБ.

Чл.79.(1) Контролният съвет на САБ :

1. Контролира спазването на Устава и на решенията на Общото събрание на САБ от страна на Управителния съвет и поделенията на САБ, като упражнява предварителен, текущ и последващ контрол;

2. Контролира спазването на Европейския деонтологичен кодекс.

3. При необходимост назначава финансови ревизии и други проверки;

4. Може да прави предложения за отмяна на незаконосъобразни и противоуставни решения на Управителния съвет и на поделенията на САБ;

5. За своята дейност се отчита пред Общото събрание на САБ;

6. Решава други въпроси от негова компетентност.

(2) Във връзка с дейността си Контролният съвет може да привлича експерти.

(3) Контролният съвет извършва дейността си в рамките на утвърдените му средства в бюджета на САБ.

(4) За своите действия Контролният съвет носи отговорност пред Общото събрание на САБ.

(5) Управителния съвет, поделенията и членовете на САБ са длъжни да оказват съдействие на Контролния съвет при изпълнение на функциите му.

Чл.80. При констатиране на нарушения на Устава Контролният съвет обръща внимание на Управителния съвет или на поделенията на САБ и предписва мерки за отстраняването им.

Чл.81.(1) Контролният съвет се избира за срок до 4 (четири) години.

(2) Ограниченията по чл. 67 важат и за членовете на Контролния съвет на САБ.

Чл.82.(1) Член на САБ не може да бъде избран за член на Управителния съвет и на Контролния съвет за повече от 2 (два) последователни мандата.

(2) Не се допуска последователно членство в Управителния и Контролния съвет.

Чл.83.(1) Правомощията на членовете на Управителния съвет и на Контролния съвет се прекратяват предсрочно:

1. По решение на Общото събрание на САБ;

2. При прекратяване на членството на лицето в САБ;

3. По негова мотивирана писмена молба, отправена до Управителния съвет, респективно до Контролния съвет. Молбата трябва да се придружава от отчет за дейността.

(2) На своето първо заседание след постъпване на молбата по т.3 от предходната алинея, Управителният съвет, респективно Контролният съвет, се произнася по нея.

(3) При предсрочно прекратяване на мандата на член на Управителния съвет или на Контролния съвет не се провежда нов избор от Общото събрание, а освободеното място се заема по право от:

1. за членовете на Управителния съвет – от кандидата от съответната регионална листа, получил най-много гласове от Общото събрание на САБ след последния кандидат от същата листа, избран за член на Управителния съвет;

2. за членовете на Контролния съвет – от кандидата, получил най-много гласове от общото събрание на САБ след последния кандидат, избран за член на Контролния съвет.

(4) Правомощията на Председателя на Управителния съвет и Председателя на Контролния съвет се прекратяват предсрочно в следните случаи:

1. При прекратяване на правомощията му като член на Управителния съвет, респективно Контролния съвет, при условията на ал.1.

2. Без прекратяване на правомощията му като член на Управителния съвет, респективно Контролния съвет – по решение на Общото събрание на САБ, прието по предложение на повече от една трета от делегатите или по негова писмена молба.

(5) При предсрочно прекратяване на правомощията на Председателя на Управителния съвет или Председателя на Контролния съвет, Общото събрание на САБ провежда избор на нов Председател. В случаите на т.1 от предходната алинея, до провеждане на новия избор за Председател на Управителния съвет, респективно Председател на

Контролния съвет, неговите функции се изпълняват от Заместник – председател, определен по решение на Управителния съвет, респективно Контролния съвет.

(6)(нова 2025) Ограниченията, които са за УС на САБ, са ограничения и за КС на САБ. Същото се отнася и за мандатността.

Чл.84.(1) Заседанията на Управителния съвет и на Контролния съвет са открити и на тях може да присъства всеки член на САБ. Заседанията на Управителния съвет и Контролния съвет са закрити за лица, които не са членове на САБ, освен ако тези органи не решат друго.

(2) На заседанията на Управителния съвет задължително присъстват членовете на Контролния съвет, главният счетоводител и главният юрисконсулт (юридически консултант) на САБ.

Чл.85. Членовете на Управителния съвет и на Контролния съвет отговарят за вредите, които виновно са причинили на САБ.

Чл.86.(1) Решенията на органите на САБ, които са взети в противоречие със закона, устава или предходно решение на Общото събрание на САБ, могат да бъдат оспорвани пред Общото събрание по искане на заинтересуваните

членове на САБ или на негов орган, отправено в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

(2) Споровете по предходната алинея могат да бъдат повдигани пред съда по регистрацията на САБ от всеки член на САБ или на негов орган в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

(3) Правилата по предходните алинеи се прилагат доколкото в настоящия Устав не е указан друг ред за обжалване.

XI. ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА НА САБ

Чл.87.(1) Имуществото на САБ се състои от правото на собственост и други вещни права върху движимо и недвижимо имущество, вземания и други права, регламентирани от закона.

(2) източници на средства са :

1. допълнителни имуществени вноски на членовете на САБ;
2. членски внос;
3. приходи от разпореждане с имущество на САБ;
4. лихвите по депозирани в банки суми;
5. доходи от държавни ценни книжа;
6. дивиденди от притежавани акции или дялове в търговски дружества;
7. приходи от движими или недвижими вещи, собственост на САБ;
8. лицензионни възнаграждения за ползване на защитени обекти на интелектуална собственост;
9. средства, придобити по програми, финансирани от български и чуждестранни държавни и общински органи или български, чуждестранни и международни неправителствени организации и частни лица;
10. приходи от стопанската дейност на САБ, разрешена от закона;
11. спонсорство;
12. приходи от други дейности, разрешени от законите на страната.

Чл.88. Имуществото на САБ е единно и неделимо.

Чл.89.(1) Оперативното управление на имуществото се осъществява от Управителния съвет на САБ в рамките на правомощията му по този Устав. Управителният съвет може да упълномощи управлението на отделни имущества да се осъществява от дружествата и регионалните обединения на САБ.

(2) Оперативното управление на имуществото на САБ, апортирано в търговски дружества по решение на Общото събрание на САБ, се осъществява съгласно уставите на тези дружества.

Чл.90. С решение на Управителния съвет на САБ, оперативното управление на имуществото може да се осъществява и по други начини, разрешени от законите в страната.

Чл.91. САБ има единно щатно разписание, единен годишен бюджет, баланс и финансов отчет и не разпределя печалба.

Чл.92.(1) Единният годишен бюджет за цялата дейност на САБ се приема от Общото събрание, а изпълнението му се възлага на Управителния съвет.

(2) В рамките на единния бюджет се предвиждат средства, с които дружествата и регионалните обединения се разпореждат самостоятелно за постигане целите на САБ.

(3) Дружествата и другите поделения на САБ представят своите проектобюджети и финансови отчети във форма, съобразена със законовите и нормативните изисквания и в срокове, определени от Председателя на Управителния съвет.

XII. ПРЕДМЕТ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Чл.93. САБ извършва следната допълнителна стопанска дейност:

1. извършване на проектантски, консултантски и експертни услуги в областта на архитектурата, градоустройството, териториалното и ландшафтното устройство, опазване на архитектурното наследство, дизайн и интериор;
2. рекламни услуги в областта на архитектурата и строителството;
3. издателска и информационна дейност, свързани с целите на САБ;
4. сделки с интелектуална собственост на САБ;
5. лизинг и отдаване под наем на собствено имущество;
6. **(изм. на 21.03.2025 г. от XXXVI ОС на САБ)** изработване на програми, организация и провеждане на конкурси в областта на архитектурата и градоустройството;

7. организация на курсове за квалификация и преквалификация в областта на архитектурата и строителството и други образователни програми.
8. и всички други дейности, незабранени от закона и свързани с предмета на дейност на САБ.

Чл.94.(1) Приходите от стопанската дейност на САБ по чл. 93 се използват само за постигане на определените с настоящия Устав цели.

XIII. ПРЕОБРАЗУВАНЕ, ПРЕКРАТЯВАНЕ И ЛИКВИДАЦИЯ

Чл.95. САБ може да се преобразува в друго юридическо лице с нестопанска цел с единодушно решение на Общото събрание на САБ.

Чл.96. САБ се прекратява :

1. По единодушно решение на всички делегати на Общото събрание;
2. По решение на Окръжния съд по седалището на САБ в случаите на чл. 13, ал.1, т.3, от ЗЮЛНЦ.

Чл.97. При прекратяване на САБ като юридическо лице с нестопанска цел ликвидацията се извършва от Управителния съвет. Относно неплатежоспособността, съответно несъстоятелността, реда за ликвидация и правомощията на ликвидатора се прилагат разпоредбите на Търговския закон.

Чл.98. Ако Общото събрание на САБ не е взело решение за разпределение на имуществото, останало след удовлетворяване на кредиторите, ликвидаторът осребрява имуществото на САБ и го разпределя между членовете, съобразно направените от тях имуществени вноски.

XIV. ДОПЪЛНИТЕЛНИ, ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Понятието “архитектура” в настоящия Устав е употребено в следния смисъл: архитектура на сгради, комплекси и съоръжения, териториално устройство, градоустройство, ландшафтно устройство, интериор и дизайн, теория и история на архитектурата, опазване на архитектурното наследство и архитектурна критика.

§ 2. Настоящият Устав е изготвен в съответствие със Закона за юридическите лица с нестопанска цел .

§ 3. Този Устав отменя приетия Устав от Деветия извънреден конгрес на Съюза на архитектите в България, състоял се на 14-16 май 1992 година, допълнен и изменен от Десетото общо събрание на САБ, състояло се на 03-04 юни 1995 година и Единадесетото общо събрание на САБ, състояло се на 28-30 май 1998г., приет на XII Общо събрание, състояло се на 01-03 юни 2001 г. и изменен и допълнен от XV Общо събрание, състояло се на 29-30 май 2004 г.

§ 4. Приетите решения от органите на САБ, в рамките на тяхната компетентност до приемането на настоящия Устав, остават в сила.

§ 5.(1) Отменя Устава на Творческия фонд на Съюза на архитектите в България (САБ), създаден с имущество на САБ. Считано от деня на приемане на настоящия Устав закрива Творческия фонд на САБ.

(2) Всички активи и пасиви на закрития Творчески фонд на САБ преминават в единния бюджет на САБ за управление от неговите органи.

(3) Прекратява мандата на органите на Творческия фонд на САБ. Освобождаването от отговорност на неосвободените по досегашния ред членове на ръководството на закрития Творчески фонд на САБ следва да се извърши по решение на Управителния съвет на САБ по реда на отменения Устав на ТФ на САБ.

(4) Трудовите правоотношения на работниците и служителите на закрития Творчески фонд на САБ преминават в САБ по реда на чл.123 КТ.

(5) До изричната отмяна на Закона за творческите фондове, възложените с него функции и задачи на САБ се осъществяват от Управителния съвет на САБ по реда на настоящия Устав.

§ 6. Въз основа на Устава, Управителният съвет на САБ утвърждава организационно-разпоредителни вътрешнонормативни документи за работата и действията на отделните звена на САБ.

§ 7. За неуредените в настоящия Устав въпроси, както и относно тълкуването и прилагането на неговите разпоредби се прилагат разпоредбите на Закона за юридическите лица с нестопанска цел и решенията на Общото събрание.

§ 8. Настоящият Устав е изменен и допълнен от XXIV общо събрание на САБ, състояло се на 27 април 2013 г.

Подписи на присъствалите на XXIV общо събрание на Съюза на архитектите в България, проведено на 27 април 2013 г. участвали в обсъждането и гласували за приетите промени в настоящия устав на Съюза на архитектите в България.

XV. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ (към Устав за изменение и допълнение на Устава на Съюза на архитектите в България, приет с Решение по т. 2 от дневния ред на XXXVI Общо събрание на САБ, състояло се на 21 и 22 март 2025 г.)

§ 9. За заварени дружества с по-малък брой членове от посочения в чл.39, ал.1 се прилагат разпоредбите на чл.41, ал.3, считано от датата на влизане в сила на този Устав.

§ 10. Настоящият Устав за изменение и допълнение на Устава на Съюза на архитектите в България, е приет на основание чл.25, ал.1, т.1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел и чл.63, т. 1 от Устава с Решение по точка 2 от дневния ред на XXXVI Общо събрание на САБ, състояло се на 21 и 22 март 2025 г.

Подписи на присъствалите на XXXVI общо събрание на Съюза на архитектите в България, проведено на 21 и 22 март 2025 г. участвали в обсъждането и гласували за приетите промени в настоящия устав на Съюза на архитектите в България.

Трите имена

подпис